

fælde Forholdene her hjemme ganske vist ville blive meget alvorlige. Nu siger man vel, at vi skulle tage Hensyn til at kunne beskæftige Arbejderne; det siger det ærede Medlem fra Odense (G. Koch) og det ærede Medlem fra Lihsted (Sagb). Naar vi imidlertid have talt om at give Arbejderne, hvad vi kalde deres Ret, hvad enten det gjælder om at give dem Stemmeret i kommunale eller kirkelige Forhold eller at lette dem de Byrder til Staten, som vi tro, de have grundet Krav paa at faae lettede efter deres Formuesforhold, har jeg aldrig set, at de Herrer have stemt med os, og det synes derfor, som om deres Skærlighed til Arbejderne her ikke er saa ganske agte. Under alle Omstændigheder tror jeg, at den, hvis den er der, hviler paa et meget uopiagtigt gjenmæntent Grundlag, thi hvad tror man, det vilde hjælpe den uhyre store Arbejderklasse omkring i Landet, at nogle Entreprenører eller Underentreprenører faae endel Forarbejde paa de forskjellige Liniestrætninger i Entreprise, og i den Anledning tilkalde faavel nogle tydske som svenske og danske Arbeidere? Hvad tror man, det vilde hjælpe, at maatte nogle faa Snele eller faa Hundrede Arbeidere, maatte gifte, reves bort fra deres Stilling og fik noget midlertidigt Arbejde samtidig med, at man ved denne Udskrivning af Statsborgernes Lønner finansielt svækkede den almindelige dagligdags solide Arbeidsgivers Evne til at føre den daglige borgerlige Drift saaledes, at den kunde give Arbejderne en jevn og ordentlig Fortjeneste hjemme. Hovedsagen for Staten er, at man sætter Læring efter Næring, og ikke anspænder Kræfterne saaledes, at Statsborgerne blive ude af Stand til at give den dem omboende Arbejderbefolkning en jevn, tilstrækkelig og tilfredsstillende Beskæftigelse. Det er det Sunde; det andet Forsøg eller Remedie, som man vil levere, er usundt, og det vil vise sig at være overordentlig lidet nyttigt, i alt Fald for den danske Arbejderbefolkning. — Jeg skal nu slutte med at anbefale den ærede Forslagsstillers Forslag om rolig at lade det høie Udvalg drøfte Sagen, saaledes at vi, hvis vi skulle have en samlet Plan for 18 Aar, kunne faae den med en saadan Samling Dplysninger og Undersøgelser, som er tilbørlig, forinden vi gaa ind paa et saa stort Foretagende. Jeg skal gjentage, at for mit Bedkommende ligger der ikke i min Afstemning nogen som helst Indsigelse imod paa en sund og fornuftig Maade at fremme vore Jernbaners Udvikling — en vigtig Side af vor materielle Udvikling — alt efter som Samfundet har Evne til at gjøre det; men politiske Forslag af denne Natur, laastede ind under de nuværende Forhold, saa ubegribelige, som de ere, kan jeg, hvor vellykket Drøftørens Foredrag end kan have været, ikke forsvare at gaa med til, om jeg end kan erkjende, at lokale Grunde kunne tale for, at enkelte Medlemmer have glemt, have overset eller

ikke have lagt Bøgt paa Hensynet til det Heles Lærv i den Grad, som Andre maa gjøre.

Conseilpræsidenten og Finansministeren (Strup): Jeg kom tilstede igaar under denne Sags Forhandling, fordi jeg gik ud fra den Forudsætning, at man vel kunde ønske at høre en direkte Udtalelse af Finansministeren i Anledning af de af Udvalgets Flertal stillede Forslag, som jo ville paadrage Statskassen større finansielle Forpligtelser, end det oprindelige af Regjeringen forelagte Forslag. En Udtalelse herom er imidlertid ikke for Eiden fornøden, og bliver det maaste overhoved ikke, idet det ærede Medlem for Præsidents Amtets 6te Valgkreds (Bosjen) har foreslaaet Sagen viist tilbage til Udvalget. Foreløbig vedkommer Sagen altsaa ikke Finansministeren som saadan. Derfor den ærede Forslagsstiller blot havde begrundet sit Forslag om Tilbagevisningen paa, at der saanedes tilstrækkelige Dplysninger, eller at Udvalget paa anden Maade ikke havde røgtet sit Hørv forsvaret i de forløbne 4 Maaned, vilde det jo have været en Sag imellem den ærede Forslagsstiller og Udvalget alene, men den ærede Forslagsstiller kom imidlertid til at begrunde sit Forslag om Tilbagevisning til Udvalget paa noget høit Andet og Mere end blot paa, at Udvalget ikke havde røgtet sin Gjerning, saaledes som det efter hans Formening burde have gjort det. Den ærede Forslagsstiller angav saaledes, derfor jeg ikke hørte ganske feil, at vi nu saanedes ethvert fast finansielt Grundlag, men at et saadant Grundlag vilde være fornødent, naar vi vilde vedtage et Anlæg af Statsjernbaner i et saadant Omfang, som af Udvalgets Flertal foreslaaet, og der igjennem forpligte Statskassen for en lang Aarrække og til betydelige Udredelser. Denne Yttring af den ærede Forslagsstiller kunde jeg nok ønske noget nærmere forklaret. Det staaer foreløbigt saaledes for mig, at vi, den Gang vi vedtog de andre store Afsnit af Statsjernbaneanlæg her i Landet, paa ingen Maade havde noget fastere finansielt Grundlag at gaa ud fra, end vi have i dette Dieblif. Jeg veed ikke, om den ærede Forslagsstiller skulde have tænkt paa, at man, den Gang man vedtog de meget betydelige Jernbaneanlæg, der bestemtes ved Lov af 10de Mars 1861, hvilke medførte en Beføstning af nærmere 40 end 30 Mill. Kr. og altsaa af langt, langt større finansiell Betydning end dem, her foreslaas, ikke at tale om, at disse Anlæg skulde være fuldførte i Løbet af 9 Aar, medens de, som Udvalget foreslaar, kunne udsættes om trent i den dobbelte Tid, rigtig nok paa en Maade skaffede sig et solidt finansielt Grundlag derved, at man tillod Regjeringen at stifte Statsgjæld i samme Forhold, som den byggede Baner. Jeg veed ikke, om det er det, der har foresværet den